

HJEMME HOS DEN ISLANDSKE FÅREHUND

ISLAND ER INDBEGREBET AF STÆRK, RÅ OG UFORFALSKET NATUR. OG IKKE AT FORGLEMME ER ØEN HJEMLAND FOR DEN SMUKKE HYRDEHUND, ISLANDSK FÅREHUND

■ TEKST: IRENE JARNVED
FOTO: JØRGEN METZDORFF

Vejret skifter fra minut til minut i Island. På vej mod Stálfjall lagde der sig en stemningsfuld tåge over landskabet.

Mange hundeejere og opdrættere er nysgerrige efter at tage til oprindelseslandet for at møde deres race og se hundene i det "element", de er avlet til at arbejde og begå sig i. Og ikke mindst for at tilegne sig mere viden om, hvordan vi i Danmark kan hjælpe til med at holde fast i racens ønskede oprindelighed både i forhold til eksteriør og temperament.

Den nye formand for Islandske Fårehundeklub, Jørgen Metzdorff, har i en del år været meget engageret i "sin" race, og ønsker at yde sit bidrag til at bevare racens udseende og psyke, så den forbliver en hund, der egner sig til at hyrde i fjeldene. Derfor har han nu gentagne gange kombineret hundeejers interesse og ferie ved at rejse til Island for at være sammen med sine ►

RACENS BYGNING OG RACESTANDARDEN

Jørgen fortæller: – I dag beskriver racestandarden den islandske fårehund som en hårdfør, adræt og gøende hyrdehund. En hund med udholdende, jordvindende og ubesværede bevægelser. På en tur som den, jeg nu har deltaget i flere gange, får jeg virkelig mulighed for, at se hvordan forskellige typer af islandske fårehunde bevæger sig og klarer sig igennem det uvejsomme terræn.

VIRKER DE PÅ FJELDET?

– Når jeg møder hunde, f.eks. her i Danmark, kan jeg ikke lade være med at tænke på, hvordan de ville klare sig i fjeldet i Island, dag efter dag. De fleste hunde kan løbe ubesværet på en flad græsmark, men så snart den udskiftes med et islandsk fjeld, er det tydeligt at se, at de, der klarer sig bedst, er dem, der på dette område lever op til racestandard og samtidig (selvfølgelig), er i god fysisk form.

IKKE ALLE VILLE KUNNE KLARE MOSTEN

Jeg ser heldigvis mange hunde, som jeg umiddelbart kan visualisere i de islandske omgivelser, men jeg ser også nogle gange hunde, hvor jeg tænker, at det ville den ikke kunne klare. Det skyldes ofte den fysiske form, men nogle gange også størrelse, kropsbygning, f.eks. manglende styrke i ryggen, samt deres benstammer der, som jeg ser det, kan være både for spinkle (for lidt muskelmasse) og for "stolpeagtige" (bevægelseshæmmende) til at fungere effektivt i fjeldet.

Der er masser af udfordringer på vandringerne i Islands storslåede natur. Her går turen til Illakamb.

Hundene i deres rette element – leg ved Stokksnes under Vestrahórn.

OM SOMMEREN GÅR FÅRENE FRIT OMKRING I DE ISLANDSKE FJELDE. HER HAR SINDRA OG VALHÖLL HENTET EN LILLE GRUPPE NED TIL MIG.

islandske venner og deres hunde i det land og i de omgivelser, hvor grundlaget for den islandske fårehunds hyrdeinstinkt og -egenskaber blev lagt.

Tradition i snart 20 år

I de sidste tre år har Jørgens rejser til Island blandt andet været lagt i forbindelse med en klubbetur, der oprindeligt blev arrangeret af den islandske specialklub, og som i dag er videreført i privat regi. Turen startede tilbage i 1996, hvor mennesker med

I DETTE ÅRS VANDRETUR DELTOG 20 HUNDE OG 15 PERSONER I ALDEREN 24-65 ÅR.

interesse for islandsk fårehund mødtes til en hyggelig tur på udvalgte, smukke steder rundt omkring på øen. Dengang var det vandretur med rygsæk, hvor deltagerne gik fra camp til camp. Eneste luksus på hele turen var, at deres tungere udstyr (køgegrej, mad, soveposer osv.) blev kørt frem til næste camp med en 4x4 på grund af det meget kuperede og barske terræn.

– Nu er turene mere komfortable, og vi overnatter alle sammen på en campingplads. Og langt de fleste deltagere foretrækker at overnatte i autocamper. Sidste år var jeg faktisk den eneste, der sov i telt, fortæller Jørgen smilende.

– Det er primært den samme gruppe af opdrættere og deres hvalpekøbere, der alle kender hinanden fra tidligere, der mødes på turene nu. Jørgen tæller på fingre: – I år var vi omkring 15 mennesker i alderen 25-65 år og 20 hunde, hvoraf de to yngste hunde var fire måneder gamle og den ældste næsten 17 år gammel!

Hilser og snuser

Selve arrangementet starter søndag og slutter søndagen efter. Jørgen har et rigtig godt samarbejde med den islandske opdrætter Helga Andrésdóttir, Kennel Sindra, der bor cirka en halv times kørsel fra Reykjavik. Og hos hende bor Jørgen, når han besøger øen.

– Gruppen mødes i løbet af søndagen på den campingplads cirka 500 km fra Reykjavik, der skal være fast base hele ugen, fortæller Jørgen. – Resten af dagen går med at hilse på hinanden, finde sig til rette og pakke ud og gøre klar til ugen, hvor der hver dag er arrangementer. Hundene, der for de flestes vedkommende udelukkende er islandske familiehunde, bruger også dagen til at falde til, snuse rundt og hilse på og vænne sig til de andre firbenede deltagere.

Vandringerne tilpasset deltagerne

– Mandag starter aktiviteterne, og ugen er arrangeret således, at dagene veksler imellem vandreture, der er lange og hårde og kortere og lette. Denne fordeling fordi vi har mange aldersgrupper med af både to- og firbenede deltagere, forklarer Jørgen. Fæl-

DEN ISLANDSKE FÅREHUND HAR VÆRET VED AT UDDØ

Det kan betegnes som rent held, at den islandske fårehund overhovedet eksisterer som race i dag. Det skyldes mest af alt en exceptionelt forudseende engelsk mand, der for snart 60 år siden foretog en omfattende undersøgelse af den islandske fårehund. Manden, der hed Mark Watson, skrev i sin bog "The Iceland Dog" fra 1956: "Den sande islandske (fåre)hund er sjælden og jeg fandt kun en dal i Island, Breiddalur, en fjern og isoleret dal i det østlige Island, hvor den rigtige type af islandsk fårehund stadig er dominerende og omkring 90% bevaret. Der findes måske andre lignende fjerntliggende dale som Breiddalur, men disse har jeg ikke fundet".

STARTSKUDET TIL DEN ISLANDSKE KENNELKLUB

Med baggrund i sit fund overtalte Mark Watson i 1960'erne den islandske opdrætter Sigríður Petersdóttir til at begynde at opdrætte islandske fårehunde, og på trods af importforbud til sagasøen fik Sigríður helt ekstraordinært tilladelse af de islandske myndigheder til at importere to hvalpe fra Mark Watsons kennel, Kennel Wensum, i Californien. Dermed kunne hun styrke de gener, hun allerede havde til rådighed. De to importerede hvalpe var søskende og til trods for, at de ikke blev brugt meget i avlen, var de medvirkende til at skabe interesse om den islandske fårehund i Island og dermed direkte medvirkende til dannelse af den islandske kennelklub.

STORT ANSVAR PÅ OPDRÆTTERNES SKULDRE

Det er vigtigt at gøre sig klart, at den relativt store bestand, der i dag findes af islandske fårehunde, er fremavlet på baggrund af nogle ganske få hunde. Og at alle individerne inden for racen, mere eller mindre, er i familie med hinanden. Opdrættere af islandske fårehunde er dermed efterladt med et stort ansvar med hensyn til den videre avl for at forhindre udbredelsen af eventuelle arvelige sygdomme, der i uheldigste tilfælde kan vise sig at få katastrofale følger for den islandske fårehund og dens fremtid.

INTERNATIONALT SAMARBEJDE

De forskellige specialklubber for islandsk fårehund i Island, Danmark, Norge, Sverige, Finland, Holland, Tyskland, Østrig, Schweiz og USA samarbejder omkring racens bevarelse og udvikling gennem "ISIC" (Icelandic Sheepdog International Cooperation), dannet i 1996.

OM SINDRA

Sindra (forrest på billedet) er for mig indbegrebet af en islandsk fårehund, og da jeg første gang så billeder af hende, var jeg ikke i tvivl om, at en hvalp fra hende ville være det helt rigtige, siger Jørgen Metzdorff. – At hun i 2012 blev min og også er blevet den hund, jeg i foråret 2013 opdrættede det første kuld hvalpe på, er for mig helt fantastisk. Sindra har nu rundet 8 år og får lov at "hygge" her i fladlandet med rallylydighed og udstilling i veteranklassen.

les for alle turene er, at de er arrangeret så langt væk fra trafik, at hundene kan være fri. Kun de første fem-ti minutter er de i line. – Der kan godt være lidt stress på og en del gøen, når hundene fornemmer, at vi nu skal ud at gå, fortæller Jørgen. – Og derfor kan der nogle gange godt opstå lidt tumult blandt nogle af individerne. Det holder vi så nede i et fornuftigt leje ved at have dem i snor lige i starten af turen. Derfra er det uproblematisk, når de bliver sluppet.

– Mandag, onsdag og fredag er de "hårde" dage, hvor vi vandrer 20-30 kilometer i hårdt og ujævnt terræn. I år var onsdagens vandring VIRKELIG hård med stigninger på helt op til 40-50 grader – efter sådan en dag, er man helt og aldeles flad, griner Jørgen. – På de krævende dage har vi ikke hverken de gamle eller helt unge hunde med. De bliver hjemme med de tobenede deltagere, der heller ikke er gearet til at gå så langt. Så på den måde fungerer hensynet rigtig godt. Tirsdag og torsdag er så til gengæld lettere ture, der også kan indeholde sightseeing med bil.

– I år kørte vi blandt andet til det vestligste punkt i Island, der samtidig er det vestligste punkt i Europa, beretter Jørgen. – Og det var en ret smuk tur. Men dog med noget af et antiklimaks,

da vi nåede frem: Hele området var et stort fuglereservat, og derfor var det forbudt at have hundene ude af bilen. Så vi vendte bilen og kørte igen...

Eneste udlænding med egen hund

Beslutningen om at tage af sted igen til næste år er allerede taget. – Jeg nyder meget samværet med mine islandske venner på både to og fire ben, så selvfølgelig skal jeg af sted igen til næste år, bedyrer Jørgen. – Jeg er efterhånden ved at kunne begå mig på

islandsk, så dialogen bliver lettere, hvilket også hjælper meget til at knytte bånd.

– Kun få udlændinge har gennem årene deltaget i turen, og i de seneste år har jeg været den eneste. Og jeg er indtil nu den eneste udlænding, der har deltaget på turen med min egen hund. Det var i 2012.

– Fordi Island ikke slås med smitsomme sygdomme, er der meget skrappe regler for at føre bl.a. hunde ind i landet, og man kan ikke bare tage sin hund med til Island på ferie. Det er muligt at importere en hund, hvis man bor der, eller flytter derop permanent. Det kræver, ud over vaccinationer, ormekur, m.m., fire ugers karantæne på en ø i det nordlige Island.

– Den hund, jeg havde med på turen sidste år, havde jeg fået for-

“ PÅ DE KRÆVENDE DAGE HAR VI IKKE HVERKEN DE GAMLE ELLER HELT UNGE HUNDE MED.

JØRGEN, ISLAND OG HUNDENE

- Jørgen Metzdorff selv rejser til Island oftere end den ene gang om året, hvor han er på vandretur med hunde og venner. Han har rejst regelmæssigt til Island siden 1999, hvor interessen for islandske fårehunde blev grundlagt gennem et tilfældigt møde med racen, da han i en periode boede i Island i forbindelse med sit arbejde.
- I dag har Jørgen tre islandske fårehunde (to tæver og en han), hvoraf de to tæver er importeret fra Island (datter og mor, i den rækkefølge, med halvandet års mellemrum).
- Jørgen er DKK-mentalbeskriver og -teamleder. Han har taget DKK's opdrætteruddannelse mv. og har registreret kennelmærke under navnet Kennel Summardáin. Summardáin er et gammelt nordisk navn for tusindfryd.

æret af en god opdrætterven. Hunden hedder Kersins Sindra og er i øvrigt mor til en hvalp, jeg importerede i 2011. Nu var Sindra med på vandretur – og bagefter skulle hun med mig hjem til Danmark. Sindra var tilsyneladende klar over, at hun var blevet min. I hvert fald fulgte og adlød hun mig og ignorerede sin tidligere ejer totalt. Det bånd, som blev opbygget mellem Sindra og mig under vandreturen, gjorde flyrejsen til Danmark til en leg, og det var en totalt afslappet og ustresset hund, der blev lukket ud af buret i Billund lufthavn en tidlig julimorgen. Sikke et punktum at sætte for en fantastisk rejse! ■